

O IRONIE RECONFORTANTĂ

ÎMBLÎNZIREA SCORPIEI de William Shakespeare • **TEATRUL NAȚIONAL DIN TÎRGU MUREȘ** • Data premierei: 11 februarie 1993 • Regia: Mircea Cornișteanu • Scenografia: Emilia Jivanov • Distribuția: Cornel Răileanu (Christopher Sly), Monica Ristea (Hangița), Vasile Vasiliu (Regizorul, Gremio), Dan Glasu (Actor I, Petruchio), Edi Marinescu (Actor II, Un croitor, Tranlo), Cornel Frimu (Actor III, Un pedagog), Nicolae Cristache (Actor IV, Brondello), Aurel Ștefănescu (Baptista Minola), Rodica Baghiu (Catarina, Bianca), Cornel Popescu (Grumio), Radu Bânzaru (Curtis), Mihai Gîngulescu (Un croitor), Dan Chioreanu (Un servitor), Doina Preda (O slujnică), Livia Gîngulescu (O slujnică, Văduva), Mihaela Rădescu (Bianca, Catarina), Nicolae Mihoc (Hortensio), Ion Rîțiu (Lucentio), Ion Fiscuteanu (Tranio), Constantin Săsăreanu (Vicentio).

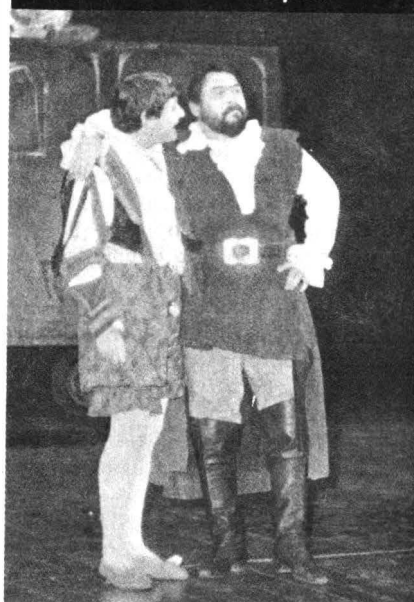
Profesionist de marcă, știind să facă pînă la urmă plauzibilă o distribuție oricît de suprinzătoare, regizorul Mircea Cornișteanu ne oferă la Tîrgu Mureș o incitantă **Îmbîlînzirea scorpiei**, în care, pe de o parte, teatrul își (re)descoperă actorii, iar pe de alta se redescoperă pe sine, ca "ogîndă" gînditoare, cu funcții cathartice inalienabile. Locul și timpul "șopîrlelor" pare să fi trecut, așa că teatrul se poate reîntoarce la menirea lui dintotdeauna, despovărat de presiunea contingentelor și a conjuncturalului. Revenirea lui Christopher Sly din visare (din teatru) îi va aduce (și ne va aduce) o altă înțelegere asupra jocului, a teatrului și a vieții, îmbogățind-o cu receptarea unor semnificații ascunse, care altfel ne scapă. Sîntem așadar mai săraci fără teatru, mai puțin apti de a ne cunoaște pe noi înșine și chiar de a ne accepta, cu lumăștile și fireștile noastre greșeli. În spațiul scenic saturat de ironie acidă va pătrunde astfel, în final, o boare de tandrețe reconfortantă. Și încă într-o asemenea măsură, încît ești dispus să treci în acel moment peste nu puținele neîmpliniri ale spectacolului, care parcă se topec în această impresie globală, favorabilă. "Mîna" regizorului își spune cuvîntul și nu ne îndoim că ea va fi în continuare profitabilă pentru Naționalul din Tîrgu Mureș, în strădaniile sale de a-și găsi un stil și de a se înscrie în circuitul valoric european. (Să nu uităm că la baza strălucitelor succese din ultimii ani ale Naționalului craiovean a stat și munca de multe stagioni a regizorului Mircea Cornișteanu, el fiind cel care a adus colec-

tivul în situația de "a-și lua zborul" spre țări mai reci sau mai calde.)

Cu nimeni altul decît Dan Glasu în Petruchio și cu nimeni alta decît Mihaela Rădescu în Catarina, Mircea Cornișteanu realizează un adevărat tur de forță, obligîndu-ne finalmente să-i acceptăm pe cei doi ca atare și să recunoaștem că el e cel care cîștigă pariul. Adevăratele roluri de palmares vor aparține însă lui Cornel Răileanu (excelent și în comentariile "mute" ale lui Christopher Sly la ceea ce se petrece pe scenă!), lui Aurel Ștefănescu (un Baptista Minola succulent, permanent excedat de ceea ce i se întîmplă, fără a renunța însă la plăcerea constatării propriilor sale uimiri), lui Cornel Popescu (un Grumio funambulesc, descinzînd parcă din basme pentru a duce pînă în pînzele albe tertipurile groțesti ale stăpînului său, destinate Catarinei) și lui Nicolae Mihoc (care face din Hortensio un personaj de prim plan, ce se reține atît ca ipostază umană, cît și ca artă actoricească pusă cu strălucire în zugrăvirea acesteia). Au aplomb și dezinvoltură aparițiile Monicăi Ristea (Hangița), ale lui Vasile Vasiliu (Regizorul) și Cornel Frimu (Un pedagog). Nu suferă de lipsa pregnanței scenice, ci, dimpotrivă, de excesiva ei îngroșare, crochiurile schițate de Nicolae Cristache (Actorul IV, Brondello), Edi Marinescu (Tranio) și Vasile Vasiliu (Gremio). Se "văd" și alții, mai mult sau mai puțin bine, adică de la Rodica Baghiu (Bianca) și Mihai Gîngulescu (Un croitor) la Ion Rîțiu (Lucentio).

Se observă chiar și un început de

Dan Glasu și Nicolae Mihoc în "Îmbîlînzirea scorpiei"

spirit de echipă, chiar dacă încă la concurență cu "fiecare pe spuză lui". Scenografia Emiliei Jivanov e și ea spirituală, inventivă, simțindu-se "complicitatea" detaliului scenicografic cu ironia viziunii regizorale. Sînt și momente de cădere în ritmul spectacolului, treceri mai puțin abile de la o scenă la alta, scăpări de sub control ale unor compoziții actoricești ce migrează din grotesc în caricatural. Dar există, dincolo de toate, un tonus susținut și alertețe a jocului - foarte binevenite și îndreptățindu-ne să considerăm prezența lui Mircea Cornișteanu la Tîrgu Mureș de bun augur. De aici pînă la performanța artistică de ansamblu și spectacolul de palmares n-ar mai fi decît un pas. Ne-ar face plăcere să-l putem consemna.

VICTOR PARHON

REGĂSIREA IDENTITĂȚII

DECAMERON...645... de Silviu Purcărete, după Giovanni Boccaccio • **Teatrul "Anton Pann" din Rîmnicu Vîlcea** • Data premierei: 20 februarie 1993 • Regia, scenografia, ilustrația muzicală: Silviu Purcărete • Distribuția: Cristian Alexandrescu, Cristian Stanca, Gabriel Tudorin, Radu Constantin, Gabi Popescu, Doru Zamfirescu, Doina Miglecz, Iulia Antonie, Corina Merișescu, Claudia Căcoveanu, Adelina Ribac, Amalia Văcărescu. În reprezentație: Ilie Gheorghe de la Teatrul Național din Craiova (Messer Galeotto).

Dacă i-ar fi lipsit, fie și pe scenă, atît de picantele accente erotice, de o franchețe și azi stupefiantă, Decameronul n-ar mai fi fost al lui Boccaccio. Iar dacă aceste "accente" n-ar fi căpătat o perfectă justificare artistică și un gînd mai înalt, invitînd la (auto)reflecție pe marginea vulnerabilității ființei umane și a dreptului ei de a-și trăi bucuriile vieții, oricînd pîndite de neprevăzutul extincției, spectacolul n-ar mai fi fost al lui Silviu Purcărete. În fine, dacă în locul unei voite improvizatii semiprofesioniste, dirijate cu "sadică" eleganță superprofesionistă de Ilie Gheorghe, am fi avut pur și simplu un spectacol de meșteșugari într-ale teatrului sau, dimpotrivă, de amatori diletanți, reprezentația ar fi putut fi a oricărui teatru, dar nu a celui din Rîmnicu Vîlcea. Cum spectacolul e însă, inconfundabil, al acestui teatru - care își regăsește abia acum și abia

astfel identitatea -, iar semnătura regizorală e pe cât de adecvată "situației", pe atât de subtilă și de rafinată în "asumarea" ei, nu ezităm să vedem în acest **Decameron** al lui Silviu Purcărete un adevărat eveniment teatral.

Totul pare improvizat, dar totul a fost calculat milimetric, în "rotundul" spectacolului neexistând fisuri care să-i amenințe savuroasa rostogolire provocatoare, ce ne duce cu sine într-un amuzament copios, retezat fără drept de apel în final, când nu se mai dansează cu viața, ci cu moartea. Ca și când totul ar fi aparținut de fapt acestui dans final, restul fiind părelnicie, iluzie, joc de umbre, de umbre ale unor umbre, în peștera teatrului, care e chiar scena, luminată de focul său sacru, dezvăluitor și învăluitor totodată. Într-o admirabilă echipă, tineri (Radu Constantin, Claudia Căcoveanu, Corina Merișescu, Iulia Antonie, Adelina Ribac, Amalia Văcărescu) și mai puțin tineri dar statornici împătimiti ai teatrului (Cristian Alexandrescu, Cristian Stanca, Gabriel Tudorin) dau viață, fiecare, mai multor roluri și trec cu dezinvoltură și farmec de la unul la altul, fără să le pese de nimeni și de nimic, din moment ce așa grăit-a

Purcărete! Și bine fac, pentru că ei înșiși își regăsesc astfel o identitate posibilă, alta decât cea pe care le-a dat-o (bîrfindu-i) tîrgul, alta și decât cea pe care, văzîndu-i la un moment dat goi, ar fi în stare să le-o dea pudibonderia unora dintre noi. Căci mi-a fost dat să văd la premieră, desfășurată pe scena Teatrului Național din Craiova, spectatori din elita intelectuală a urbei care s-au amuzat tot timpul, neștiind însă, la sfîrșit, dacă trebuie să aplaude sau nu în prezența soțiilor, dar și a criticilor "de la București" care, pasămite, ar fi trebuit să dea tonul. Sînt convinși însă că publicul plătitor va reacționa cu plăcere și spontaneitate, chiar dacă n-ar fi exclus să-și permită uneori și cite-un apelativ mai deocheat, dintre cele frecvente, pe întunerice, în sălile de cinema. Nu de astfel de reacții trebuie să se teamă tînăra trupă a teatrului, ci de scorbosenia osificată, erijîndu-se în apărătoare a moralei publice! Dar cine scapă de așa ceva? Și cui îi mai pasă, în artă, de așa ceva?

Sub bagheta lui Purcărete, vîlcenii au renăscut ca trupă teatrală originală, inimitabilă. Mi se pare destul, pentru că e enorm. Ca să nu mai spun că s-au

descurcat, aproape ca "de la egal la egal", în compania unui extraordinar actor al scenei craiovene, pe numele său Ilie Gheorghe, excelînd aici în jocul pe muchie de cuțit sau de destin artistic, împrumutînd pînă și frivolitățile aură mistică și fior tragic. Ceea ce mi se pare enorm, tocmai pentru că e destul.

Adevărat autor al spectacolului, Silviu Purcărete a scris cu trupurile și credința actorilor, muiate în cerneală fină, cărturărească, pe care i-au distilat-o colaboratori de nădejde ca Vadim Levinski (light designer), Ecaterina Popa (consultant plastic) și Dumitru Chiriac (autorul unei evanescent-rafinate picturi de mobilier).

Și pentru că teatrul din Rîmnicu Vîlcea momente strălucite a mai avut, chiar sub oblăduirea regizorală a lui Purcărete (să nu uităm **Plățeta** lui Goldoni, montată mai întîi aici și apoi la Piatra Neamț), aș vrea și eu să știu cel de-acum cît o să tîină? Că parcă vîlcea-nul nostru a ajuns să se-mpiedice mai rău ca țiganul la mall! O fi el "malul" profesionist, dar parcă nici "țiganul" n-ar trebui să se mai lase în dorul feliei, cum s-a cam învățat!

VICTOR PARHON

Din nou la Baia Mare

Revin după numai cîteva luni la Baia Mare, cu dorința de a-mi confirma sentimentul de jubilație inaugurală - al descoperitorului -, dar și pentru a încerca iluzia că îndepărtiez (măcar în ceea ce mă privește, inerțiala nepuțință a acțiunii critice de a răsfrînge în concret afirmațiile din planul teoretic, de a depăși limita condiției sale de consemnare expectativă. Explicam, în numărul 11-12/92 al revistei, specificul vieții teatrale băimărene prin "zbaterea" - mai cu seamă a actorilor tineri - între neprofesionism și profesionalitate, ca expresie a unor disponibilități native indiscutabile și a unei experiențe scenice cucerite în scurt timp, capabile să corecteze parțial absența pedagogiei (în sens didactic, dar și ca proces regizoral). Pînă la un punct, desigur. Și, s-ar putea spune, pînă la o vîrstă, dacă exemplul Danei Ilie, de atîția ani vedeta feminină a teatrului din Baia Mare, n-ar încerca să infirmе exigența absolvirii vreunui institut de teatru... Am sugerat, în articolul precedent, secției de critică a UNITER exercitarea mai aplicată a funcțiilor ei prin organizarea, cel puțin, de stagii de pregătire pentru tinerii actori ne-

profesioniști de real talent, sau prin acordarea unor burse de studii celor ce susțin, printr-o maximă solicitare, stagiuni întregi. Revin, așadar, la Baia Mare, și din dorința secretă de a cîștiga înțietatea comentariului, în paginile revistei, asupra unui fenomen pe care condeiul critic, principial, ar avea suficiente temeiuri să-l rîvnească, poate tot atîtea cît pentru o premieră importantă la Naționalul din București sau la cel din Craiova. Merită efortul, măcar pentru a face cunoscut lumii teatrale numele unui tînăr actor, de nici 25 de ani, Dan Rădulescu, o prezență dramatică, aș spune, ieșită din comun, prin excelenta intuiție în conducerea relației scenice. Poate și pe cel al lui Lucian Prodan, nu cu mulți ani mai vîrstnic, inegal în evoluția scenică și asupra căruia inconsistența colaborării, în timp, cu regizorul își pune, astăzi, în chip derutant, amprenta.

Invitat fiind la Zilele teatrului băimărean (27 februarie-1 martie), un soi de festival ce a condensat în cîteva zile aproape întreaga producție teatrală a ultimelor două stagiuni (Omul care aduce ploale de Richard Nash, Dresoearea de fantome de Ion Băieșu,

Cenușăreasa și **Capra cu trei iezi** la Teatrul de Păpuși, **Evenimentul serii**, un spectacol de Mihai Maximilian la Teatrul de Revistă), am revăzut și două dintre spectacolele din toamna anului trecut - **Samba Brasil** de Mircea Marian și **Șantaj** (Dragă Elena Serghievna) de Ludmila Razumovskaia, ambele în regia lui Petru Mihail. Dacă la primul am rezistat cu stoicism, cel de-al doilea mi-a relevat un paradox întru totul semnificativ pentru relația dintre regizor și tinerii protagoniști, dintre pedagogia regizorală și resursele lor latente, dintre performanțele tinerilor actori la un moment dat și anvergura virtuală a disponibilităților lor tehnice. Sosit cu cîteva zile înainte la Baia Mare pentru a "peria" un spectacol pe care-l bănuia de mult "prăfuit", Petru Mihail a avut surpriza de a-l regăsi cu mult mai bine asamblat decât îl concepuse el însuși. Tinerii actori, în cîteva luni de exerciții și turnee prin țară, au reușit să dea ritm unei însăilări precare, să decanteze nuanțele, în fine, să confere substanță relațiilor dramatice într-un spectacol inițial sărac, iar acum - onorabil. Dacă vă puteți imagina!...